

Popis obce.

Obec Limanov, něm. Kellersdorf
leží při okresní silnici vedoucí z Víte-
ného Jeníkova směrem jihozápadním
k obci Žbílčům a směrem severním
k obci Březníšovu a dále k Kumpolci.
Z obce vede odbočka okresní silnice
směrem východním k obci Kláškovu
a dále k Jihlavě.

Poloha obce

Obec leží na svahu jehož sklon
má směr od severu k jihu. Obec
tvorí vlastně úpatí zalesněného kop-
ce Strážníku 716 m vysokého, nejvyššího
to bodu celého kumpolského okresu.
Hlávky a většina domů jsou posta-
veny podél okresní silnice od Víte-
ného Jeníkova k Jihlavě. Uprostřed
návesi stojí budova obecní školy,
postavená v roce 1906. Vedle ní jest
umístěn pomník padlých vojáků
ze světové války 1914 - 1918.

K obci náleží též některé
samoty. Asi půl km směrem ke Žbi-
lčům nachází se bývalý panský
dvůr v roce 1928 v provedení pozem-
kové reformy rozdělený. Dnes vlastní
budovy dvůr a rolník Antonín Paprč
č.p. 74 a rolnice Josefa Štěpánová
č.p. 11. Nedaleko směrem severním je
samota „Březina“ pop. číslo 51.

Samoty.

Nedaleko silnice k Větrnému Jeníkovu
nachází se na svahu samota s biblia-
kým jménem a dob. reformačních jmenem
„Bethán“ s dočasnými hospodářskými used-
lostmi č. p. 35 a 48, ve vzdálenosti 15 km
od obce.

Škola.

Do levé strany okresní silnice
od Větrného Jeníkova stojí budova obe-
cní školy. Původně v obci školy nebylo,
a mládež docházela do sousední
obce Branišova, kde již v roce 1747,
křesťan. se zříčením fary, byla zřízena
farní škola. Do farní školy docháze-
ly děti až do roku 1898, kdy byla zří-
zena doopravdy exponovaná škola.
Škola byla umístěna ve statku č. p. B.
a č. s. pop. 19. Od 1. února 1903 byla pře-
řena samostatná škola. V roce
1906 počalo se vyučovati v nynější
školní budově.

Vodstvo.

Na úpatí Štěpánického pramene
potok, který protéká těmi obecními
rybníky, (Kapežák, Moravák, Rysáček)
a vlivá se do Maršovského potoka.
Mimo to je ještě v obci několik rybní-
ků. (Karlák, Kubačka at.) Východní
hranicí obce tvoří potok Trojanský
a rybník „Hajnice“, náležejícím a po-
lávajícím do katastru zdejší obce,

protéká Rajničský potok, který tvoří
hlavní pramen řeky Telivky.

Dle složení půdy leží naše
obce v úbočí pahorků slo-
žených ze žuly a ruly, která na
některých místech (hlavně na Štá-
níku) vystupuje na povrch. Půda
je písa kamenná, chudá váp-
nem a málo úrodná. Pozemky
jsou písčité nebo hlinito-písči-
té. Někde vyčnívají dosud
z ornice balvanů žuly.

Složení půdy.

Pozemky kolem Štáňníku se
jmenují „na Štáňníku“. Panský les
řádně obce nese jméno „Větkovoš“.
Název byl přezat po bývalém maji-
teli gruntu, z jehož pozemků byl
počátkem XVIII. století utvořen pan-
ský dvůr. Nedaleko tohoto lesa
je les zvaný „u Štůly“. Jméno svěd-
čí o bývalém dolování stříbrné
руды, čemuž nasvědčují dosud
patrné křivky po dolování v tomto
lese. Nedaleko se nachází studán-
ka nazvaná „Křtelnice“, o které
se vypráví, že v dávných dobách
tři byly tu křtény děti, když dosud
v Branišově nebylo kostela. Pozem-
ky na kopci směrem jihozápadním

Polní kate.

Místní názvy.

nesou název na Homoli. Jižně obce
leží pozemky s názvem "Mordovna."
Již jméno nasvědčuje, že les tehdy
jmena byl svědkem nějaké vraždy
v dobách dávno minulých. Tradice
dochovala několik pověstí. Nedaleko
Mordoven malá se louka nazvaná
Uhlíčka, již dokazuje, že ve středověku
se v těchto místech pálilo dřevěné
uhlí. Pozemky a louky severozápad-
ně obce mají název na "Brodci".

Louky jsou tam močálovitě, že by-
lo nutno se jimi brodit. Jméno "Stráňník"
zalesněný kopce s pozemky kolem,
má název z dob, kdy se na kopci sa-
palovaly stráňní ohně, jako upo-
zornění před nepřátelským vpádem
do země. Na východ obce leží pa-
ský les zvaný "Holubovsko". Jméno
pochází od původního majitele to-
hoto lesa, kterému byl les po válce
třicetileté vrchnosti odebrán. Louky
a lesy při trojanském potoce mají
název "v Cijku". Ve středověku byla
tam kolářství, výstražná znamení, ozna-
čující nebezpečí na zemské stece.

Jméno název v katastru obce: Uprostřed
obce je kašínaté místo "v Plácku". Jiho-
východně obce jsou pozemky ve "Volšínách",
"Dilešky", na "Norínách" (dříve pastviny
a nyní nově zřízeny pozemky) na "Lečích".

7.
v „Kopajnáč“, na „Čihadle“, „U Obráčku“
na „Lávkách“ jsou názvy, jejich původ je
jasný.

Roku 1843 napočítáno bylo v naší obci
ve 48 domech 495 obyvatelů. Roku 1854 bylo v ob-
ci 574 obyvatelů. Roku 1890 bylo v 55 domech
502 obyvatelů. Roku 1900 bylo v 62 domech 434
obyvatelů. Roku 1910 bylo v 67 domech 442 obyvate-
lů, z nichž bylo 215 mužů a 227 žen. Ná-
boženská katolického bylo 442 osob. 441 obyv.
bylo národností české a 1 cizinec. Roku 1921
bylo v obci 71 domů a 81 rodin s 440 oby-
vateli. Všichni byli národností české.
Dle náboženského vyznání bylo 405
katolíků, 28 bez vyznání, 6 vyzn. česko-
moravského a 1 pravoslavný. Roku
1930 bylo v obci napočítáno 363 obyvatelů.
Značná část obyvatelstva se živila ro-
bnictvím, část dochází do práce v ka-
menolomech. Jest zde zastoupen i domá-
cí průmysl. Nejvíce se vyrábí březových
košů, košíků a opálek. Ze zručnost-
níků jsou tu 2 kováři, 2 koláři,
2 bednáři, 1 řezník, 2 obchody se smí-
sbožím, 2 hostince, 1 krejčí, 2 obuvní-
ci, 1 buchlař, několik řezníků a tesarů.
V obci je též sportovní a záložní spolek
Kampelická, a nákupní družstvo.
Na železniční stanici se dochází do He-
řálce nebo do Rantířova asi 11 km vedá-
lení. Obec projíždí autobus z Větr. Jeníkova

Obyvatelstvo,
počet a zamě-
stnání.

Úřady, školy.

do Jihlavy nebo do Lumpolce.
Obec Lيمانов náleží k okresu
lumpolskému, kde je okresní úřad, berní-
správa, berní úřad, okresní soud, státní
kuchyně a pod. V obci je obecní ú-
řad a dvojtřídní škola. Do újezdů hlav-
ní školy, dříve měšťanské, docházejí děti
do Větrného Jeníkova. Zemědělská mládež,
starší 14 let, navštěvuje v zimních měsí-
cích lidovou školu hospodářskou ve Větr-
ném Jeníkově. Fariní kostel je v Branišově. Lékár-
na je ve Větrném Jeníkově, mrtvol se pochovávaly
na farmě hřbitov v Branišově. Poštov-
ní úřad je ve Větrném Jeníkově a listonos do-
chází denně do obce. Ročník četnická
stanice je ve Větrném Jeníkově.

Lesy,
rostlinstvo a
zořena.

Ve zdejších lesích býval pří-
jemný odpočinek. Bývají tu většinou
lesy jehličnaté. Nejvíce vidíme smekku,
méně jir, jedle a borovic. Z listnatých
stromů přeládá buk a bříza. Hlav-
ním produktem lesa je dříví, po-
cházející z hlavní a vedlejší těžby,
jakož i z probírek v mladších po-
rostech. Ve zdejších lesích přeládá
mýcení na holo, zavedeno je i částeč-
né mýcení lesa, aby se podporovalo
umrtvování lesa přirozeným apri-
sobem a tím, aby se dostalo mladým
porostům dle potřeby rozlinění a ochra-
ny proti vlivům povětrnosti.

Užitkové dříví kmenové se prodává většinou velkoobchodníkům dřevům nebo dříví jednotlivcům, palivové dříví měkké, poněkud v drobném prodeji domácímu obyvatelstvu. Křehší dříví a prameny se prodávají ve veřejných dražbách.

Naše lesy poskytují také houby, borůvky a jiné lesní plodiny, které jsou předmětem sbírání obyvatelstva a hlavně dětí. Mnozí sbírají a houby a prodávají borůvky pěkné peníze a jsou v této věci nejvíce uctívány. Houby a lesní plodiny se prodávají na trhu v Jihlavě. Z toho snad také vznikla předloha, Simandaci - borůvkář. Borůvek, malin a brusin, jakož i hub poskytují zdejší lesy hojně. Z jedlých hub poskytují se nejvíce hřiby, křemenné, lišky a syrověnky, a jara se objevují místy vzácné smáze.

Na paskách rostou maliny a jahody. Z užitkových zvířat poskytl se tu srnec, zajíc a králík. Z pernatých zvířat je to koroptev, tetřev a kačab. V lesích poskakuje veverka. Nad vrcholky stromů krouží často jestřáb, káně a kráň. V zimě vyběhá z lesů kuna, tchoř, lasice a liška. V potocích bývá nejčastěji potrsek, bělce a jelec. Objevuje se i mník, okoun a dosti raků.

V rybnících se choďd nejčastěji kapr, štika a lín. Z hadů je kolem rybníků a potoků často viděti užovku, ale i jedovatá zmije se často vyskytuje. Z ptactva oživuje naše lesy drozd, pňhava, kukačka, žluna, strakapud. Na lukách hnědí čejka a chřástal. Nad poli se ožívá od jara do podzimu skřivoan. V křehadách hnědí špaček, čížek, konipas, rehek, sedmihlásek a střelík. Čápi, divoké husy a pluky se objevují při jarním slétování. Vímě přiletá hojně býlí, brko-slavič a kočcal. Tež straky, sojky a vrány šedivky jsou hojné.

Podnebí

Podnebí je drsné. Vzhledem k vysoké poloze nastává již koncem měsíce října první mraky, poslední v měsíci květnu. Není však vzácností i mraky v měsíci červnu. Silnější mraky nastávají v polovině listopadu, v měsíci prosinci, někdy i dříve, puda úplně zamrzá. Z jara, v první polovině měsíce dubna rozmrazová ornice, takže s jarními polními pracemi lze započítí v druhé polovině dubna. Sníh začíná padat počátkem listopadu, někdy i v říjnu, přestává koncem dubna. Sněhová pokrývka dosahuje výš 50-70 cm. První bouř-

ky začínají obyčejně v dubnu. Brnký
bývají často prováděny přístřešmi ma-
čin. Krupovitý bývd již vzácnější.
Léto bývd ve své druhé polovině vět-
šinou vlhké, takže sklizeň ovsa velmi
lepší. Za to podzim bývd často pě-
ný a dosti teplý.

Polní hospodářství je na vy-
sokém kulturním stupni. Dříve, že je
půda málo úrodná, podnebí suché,
živí se suška, důkladným hnojením
a zpracováním půdy, jakož i pěst-
váním úrodných druhů obilí,
riskují co možná největší výnos půdy.
Čistodílní bramborů mělo za násle-
dek úplnou změnu polního hospodá-
ství a mělo též značný vliv na
národohospodářské a sociální po-
měry. Vzdělávání polí se stalo ú-
čelnějším, hnojení obilí a hnojení
i hnojením umělým je vydatnější.
Zavedení střídavý postup selby,
výběr i výměna semen se uplatnily.
Z obilí se pěstuje nejvíce žito a oves,
méně již ječmene a pšenice.
Dříve se pěstovalo domácí drobná drůbež
žito staročeské, které není sice příliš
úrodné, ale vzdoruje všem vlivům
povětrnosti. Dnes se seje pouze do leh-
kých, písčitých půd, nebo tam, kde
krozí nebezpečí vymazání.

Polní hospo-
dářství.

127
Z úspěšnějších odrůd se pěstuje Bregerovo-
petkuské řito, Kratonoš, Dobrovické. Tyto
druhy jsou sice velmi úrodné, trpí
však velmi často plísni sněžnou.
Proto bývá pravidelně zavedeno moření,
obilí proči různými chorobám a plísním.
Průměrná sklizeň z 1 ha činí 20 q, velmi
dobrá však vyšší výnos na 25 q - 26 q.
Z pšenice se pěstuje u nás „kouška“ a, čes-
ká červená pšenice jen na menších plo-
chách a to ne vždy s úspěchem. Nejvyš-
ší výnos z 1 ha činí 20 q. Pševní plocha ovesa
a ječmene odpovídá přibližně osevní plo-
še řity a ječmene. Pěstují se většinou vý-
nosné druhy. Průměrný výnos z 1 ha činí
u ovesa 18 q u ječmene 25 q. Sláma činí
asi polovinu váhy zrna. Jedna čtvrtina
půdy je vyhrazena pěstování bramborů.
Nejčastěji se pěstují tyto druhy: Polní a
konsumní. Kečkovské Hassi, Jiřícké,
Industrie, Robinia, Alpha, Koruny, Acher-
segen, Konsumagis, Oval-gelbe, odrůdy
rané: Kečkovské ledovinky a Karlínské
rohličky; k přímýslovým jsou to většinou:
Lamasie a čir. Wohldmannky s vysokým
obsahem škrobu. Rolníci dodávají pří-
myslové brambory do dřevěskovnických li-
hovarů ve Větr. ^{a ve Lhotech.} Jeníkově. Ceny těchto bram-
borů se řídí podle jejich škrobovatosti.
Jedlé polní brambory, pokud se nespokládají
ve vlastní domácnosti nebo hospodář-

58.
sto se prodávají skladištním družstevům
v Rantířově a v Kerálci. Brambory se
u nás sklízejí obvykle od začátku do
konce října. Větší chalupníci a rolní-
ci používají vyorávacích bramborů.
Žemlov se povětšinou seje jetel dvousetný,
jetel jednoetný, švédský a bílý ve směsi.
Jetel slivý, úročník se seje pouze do lehkých
písčitých půd. Ž nedostatkem krmiva se seje
též směs ovsa s peluškou, vikoř nebo hra-
chem. Na menších plochách pěstuje se krm-
ná řepa, tuřín, brácha, mák a selé.
Výnos tuřinu a řepy činí až 750 g. Luště krmivo
a řepa dává 30 g výnosu. Ž přímýsloujích
rostlin pěstuje se zde hlavně len. Dříve
se ve zdejších obcích ve dvou obecních hřbitvech
(padermách) krmel a krmel se prodával
selkobilodce. Dnes se prodává len stonko-
vý, nosený do drucksteinské krmel ve Větr.
jeníkove. Výnos a řepa činí 120 g. Lomono-
bně se reprodukuje a používá se zejména
jako krmivo. Aby se dosáhlo největší
úrody, je postaráno o to, aby zpracova-
né pole bylo co nejúčelnější. Užívá se
pluhů s. ro. dvojáku, nádel, železných
bran, kultivátorů, válců kladkových
a vykovových a pod. K sebě se u-
žívá většinou sečích strojů. Kosení
jeteliny a obilí provádí se buď ručně
nebo pomocí stroje. Obilí mlátí se
téměř výhradně mlátičkou, pohá-

něnou elektrickým, na samolátech vybušným motorem. Posledních letích užívají rolníci velkých čisticích mlátic se samočinným lisem na slámu.

K chlévské mase, vyrobené ve vlastním hospodářství se kupuje též umělé hnojivo, jímž se přihnojují stěbelniny a okopaniny. Z umělých hnojiv se užívá: stusky, superfosfátu, kostní moučky, draselnaté soli 80%, siranu draselného 80%, kamisku; siranu amonného, ledku chilského ostravského a vápenatého a dusíkatého odpadu. Užívání odpadu jako hnojiva je hojně rozšířené, (chymovské odpado hořečn. a mletý. vápenec), jelikož zdejší půda neobsahuje vůbec vápna a dosahuje se jím ve všech případech značných výsledků.

Chov dobytka.

Domácího dobytka je dosti. Chov užitočného dobytka je účelný, a to nejen proto, že krmiva ve vlastním hospodářství získaná se zužitkují, ale i značné množství jaderných krmiv se přikupuje. Užívá se hojně pšeničných a žitných otrub, ječného a ovesného šrotu. Krmení krav se děje většinou ve chlévech. Jen na podzim se dobytek vyhání na pastou na jetelová staniště nebo na louky. Ž jara pasou se krávy na meších nebo na pastvištích. Chov dojnic, a to nejčastěji plemene bernsko-hanáckého, je spojen s odstavem.

18.
Mléčné výrobky prodávaly se dříve na trhu
v Jihlavě nebo hokynářům. Dnes dodávají
chovatelé mléko mlékárně v Kumpolci.

Nákupem lepších dojnic, opravou stěn,
účelnějším kmením, jakož i lepším
xpeněžením mléka, docílilo se pravidelných
příjmů značně vyšších, jež se ještě
stagnují dobrou tučností mléka. Všechny
mléka slouží pro vlastní spotřebu, takže
není potřeba mladý dobytek pro-
kupovati.

Vepřového dobytka je poměrně málo,
a to jen většinou domácích plemen.
Holi uvození vepřů, která se často vy-
skytuje, čelí se se zdarem očkovaním.
Kozy jsou dosti rozšířeny hlavně u men-
ších a malých hospodářů. Slepic je dos-
ta. Vejce se prodávala ve městě nebo ho-
kynářům, dnes se vejce prodávají, bo-
zu pro tuky a vejce v čase prostřed-
ní mírou místní sděny, hlavně u de-
p. Antonína Ryšavý č. 37. Mnoho krmát-
se prodávalo na trhu. U nás se
chová nejvíce česká slepice, pak
koropte a bílé vlašky, Rhode Island
ky, minorky a jiné. Chovem ušlechti-
lých druhů drůbeže se zvýšila
snůška vajec a tím i příjem za-
prodaná vejce. Husy se chovají
v každém hospodářství. Menší
se již chová kachen a brocanů.

19.
Holubi se u nás mnoho nepěstuje. Včel
se pěstuje již málo, protože včely mívají
ve zdejšímu kraji jen vůlečka kdy stále
pastou. Tavným dobytlem jest ve statcích
kůň a vůl. V menších hospodářstích se
používá k tahu krav. Kůň pochází jen
z málo případech z vlastního odchovu.
Koně se většinou přikupují na trzích.

Louky.

Luh je tu dosli, nejsou však
dobré jakosti, poněvadž jsou bahnaté a
udrívají mnoho spodní vody. Bylo by
kapotřebné louky odvodňovati a často kno-
jiti. Na vlhkých lukách se silnou vrst-
vou rašeliny se sklízí jen málo jakost-
né kyselé seno. Na některých lukách
se vyskytuje holik rašeliny, že se tato
dobývá. Usušenými „borky“ se v zimě
lojí. Vyšších suchého krmiva z 1 ha
obnáší až 40 q sena a 15 q slámy.

Ovocnářství.

Vysoká, nechráněná poloha
s područními mrazky a silnými větry,
neslouží ovocnářství v naší obci, proto ne-
ukládáme zde ušlechtilých druhů ovoce.
Podél silnic jsou vyžázené třešně a
višně, méně již jabloně. V zahrádkách
se pěstuje poněkud jabloně, hrušně a
třešně. Úroda bývá vždy malá. Lústek
se pěstuje velmi málo. Stromy zde
trpí velmi rakovinou a kmyzem
a v zimě rozčít. Ošetřování stromů
se omezuje na prořezávání a odstra-

řodání odumřelých a suchých větví a
natírání kmenů vápnem. Stříkání
stromů ochrannými látkami proti hmy-
su a plísni se dělá tu a tam vyskytu-
je. Z ovocných keřů se pěstuje rybíz
méně již angrešt.

V naší obci je několik spolků, Spolky.
které převzaly úkol osvětové činnosti.
Tbor dobrovolných hasičů vzdělává své
členstvo v oboru své působnosti. Jest tu
týž čtenářsko-ochotnický spolek, jehož
předsedou jest pan Jaroslav Holub, rolník, op. 13.
Tělocvičná jednota pěstuje v me-
ších svých možnostech výcvik mladých k tě-
lesné zdatnosti. V obci jest místní osvě-
tová komise a veřejná obecná knihov-
na.